

Sygn. akt II AKz 56/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Anczykowski (spr.)
Sędziowie:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska SSA Lucyna Juszczyk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Barbara Bolek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Krzysztofa Knapika

po rozpoznaniu w sprawie

Ł. R. s. A.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 31 stycznia 2014 roku, sygn. akt III Kop 178/13

w przedmiocie określenia kwalifikacji prawnej czynu według przepisów prawa polskiego oraz wymiaru kary podlegającej wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2013 roku, sygnatura akt III Kop 110/13 Sąd Okręgowy w Krakowie stwierdził dopuszczalność przejęcia do wykonania na terytorium Polski wobec obywatela polskiego Ł.R.następujących kar:

- 15 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Krajowego do Spraw Karnych w W. z dnia 1 marca 2007 roku, sygnatura akt 427 Hw 1/07i, zmienionym wyrokiem Wyższego Sądu Krajowego w W. z dnia 18 września 2007 roku, sygnatura akt 22 Bs 196/07w,

- 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Krajowego do spraw karnych w G. z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt 8 Hw 122/10/w.

W dniu 21 listopada 2013 roku Ł.R.został przejęty na terytorium Polski i osadzony w Areszcie Śledczym W..

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie :

1. na podstawie art. 15 ust. 1 i 2 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 19 kwietnia 1990 roku (Dz. U. z dnia 19 lutego 1991 roku) przy zastosowaniu art. 114 § 4 kodeksu karnego określił, że obywatel polski Ł.R.:

a) skazany na mocy wyroku Sądu Krajowego do Spraw Karnych w W. z dnia 1 marca 2007 roku, sygnatura akt 427 Hv 1/07i, zmienionym wyrokiem Wyższego Sądu Krajowego w W. z dnia 18 września 2007 roku, sygnatura akt 22 Bs 196/07w na karę 15 lat pozbawienia wolności będzie odbywał na terytorium Polski karę 12 lat pozbawienia wolności za czyn kwalifikowany według prawa polskiego jako przestępstwo z art. 280§1 kodeksu karnego w zw. z art. 155 kodeksu karnego i art. 11§2 kodeksu karnego,

b) skazany na mocy wyroku Sądu Krajowego do spraw karnych w G. z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt 8 Hv 122/10/w na karę dodatkową 6 miesięcy pozbawienia wolności będzie odbywał na terytorium Polski karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyny kwalifikowane według prawa polskiego jako dwa przestępstwa – jedno z art. 191§1 kodeksu karnego i drugie z art. 157§2 kodeksu karnego oraz wykroczenie z art. 119§1 kodeksu wykroczeń;

2. na podstawie art. 15 ust. 4 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 19 kwietnia 1990 roku (Dz. U. z dnia 19 lutego 1991 roku) zaliczył na poczet określonej w punkcie 1 a) kary pozbawienia wolności okres odbywania kary na terytorium Republiki Austrii od dnia 13 września 2006 roku do dnia 21 listopada 2013 roku oraz okres tymczasowego aresztowania na terytorium Polski od dnia 21 listopada 2013 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku.

W uzasadnieniu Sąd I instancji podkreślił, że wyrokiem, o którym mowa wyżej w punkcie „a” Ł.R.został uznany za winnego popełnienia przestępstwa ciężkiego rozboju jako uczestnik z §12, trzecia alternatywa, § 142 ust. 1 i § 143 ostatni przypadek austriackiego kodeksu karnego. Sąd austriacki ustalił, iż skazany w dniu 4 września 2006 roku przyczynił się – poprzez pilnowanie sytuacji i umacnianie psychiczne - do czynu popełnionego przez M. W.a polegającego na tym, że ten drugi zadawał ciosy G. H., lat 92, a następnie zabrał mu aktówkę z pieniędzmi w kwocie co najmniej 1.100 euro, przy czym następstwem tego czynu była śmierć pokrzywdzonego. Zgodnie z prawem austriackim uczestnik z § 12, trzecia alternatywa, przyczynia się do wykonania czynu zabronionego w inny sposób, niż bezpośrednio dokonanie (w tym przypadku zadawanie ciosów) i w inny sposób, niż poprzez wyznaczenie osoby do dokonania czynu zabronionego. Taka kwalifikacja i opis czynu przesądza o przyjęciu na gruncie prawa polskiego, że skazany działał jako współsprawca, stojąc na czatach na klatce schodowej, na której jego współnik M. W.zadawał pokrzywdzonemu ciosy, a dodatkowo jeszcze wspierał go psychicznie w działaniu. Sąd Okręgowy zakwalifikował czyn przypisany jako przestępstwo rozboju z art. 280§1 kodeksu karnego w zw. z przestępstwem nieumyślnego spowodowania śmierci z art. 155 kodeksu karnego i art. 11§2 kodeksu karnego.

Wyrokiem, o którym mowa wyżej w punkcie : „b” skazany został uznany za winnego:

a) usiłowania zmuszania z §15, § 105(1) austriackiego kodeksu karnego, które polegało na tym, że wspólnie z M. B.w okresie pomiędzy 18 lutego 2010 roku a 24 lutego 2010 roku w G.usiłowali zmusić G. K.poprzez groźenie mu uszkodzeniem ciała do popełnienia czynu polegającego na nabyciu środków odurzających podczas jego wyjścia z aresztu i przemycenia ich do zakładu karnego G.; W przypadku tego czynu Sąd I instancji przyjął kwalifikację z art. 191§1 kodeksu karnego, albowiem skazany zastosował bezprawną groźbę w celu zmuszenia pokrzywdzonego do określonego działania.

b) umyślnego uszkodzenia ciała z §83 ust. 1 austriackiego kodeksu karnego, które polegało na popchnięciu G. K. w dniu 24 stycznia 2010 roku tyłem na umywalkę, przez co pokrzywdzony uderzył się i doznał rany ciętej o długości 6 cm na lewym ramieniu. W tym przypadku w zaskarżonym postanowieniu przyjęto kwalifikację z art. 157§2 kodeksu

karnego, albowiem skazany spowodował określone uszkodzenie ciała pokrzywdzonego, lecz brak jest informacji, czy taki uszczerbek trwał dłużej niż 7 dni – dlatego też przyjęto, że naruszenie czynności narządu ciała trwało poniżej 7 dni.

c) kradzieży z §127 austriackiego kodeksu karnego, która polegała na tym, że pod koniec listopada 2009 roku zabrał w G.G. K.(...)o nieznanej wartości w celu przywłaszczenia. W tym zakresie w zaskarżonym postanowieniu przyjęto, że popełniony czyn stanowił wykroczenie z art. 119§1 kodeksu wykroczeń, albowiem brak ustaleń w zakresie wartości skradzionej konsoli uniemożliwia przyjęcie kwalifikacji z art. 278§1 k.k.

Określając wysokość kar przejętych do wykonania na terytorium Polski Sąd Okręgowy podkreślił, że jest zobowiązany wziąć pod uwagę w możliwie największym stopniu kary pozbawienia wolności orzeczone w państwie wydania wyroku, ponieważ na etapie przekształcenia wyroku nie dochodzi do ponownego orzekania przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących i obciążających, lecz jedynie do dostosowania orzeczonych już kar do systemu prawa polskiego, tak by mogły być wykonywane na terytorium państwa wykonania. Zaznaczył, że z art. 114§4 kodeksu karnego wynika konieczność uwzględnienia kary grożącej za dany czyn w prawie polskim. Uwzględnienie zagrożenia ustawowego dotyczącego przestępstwa rozboju z art. 280§1 k.k. spowodowało zatem obniżenie wysokości kary do 12 lat pozbawienia wolności. Pod uwagę, przy kształtowaniu wymiaru kary przejętej do wykonania, wziąć również należy warunki w jakich skazany odbywał karę za granicą – w niniejszej sprawie skazany odbywał karę w Austrii, gdzie warunki te są lepsze niż w Polsce. W związku z powyższym uznał, że kara za czyn określony w wyroku Sądu Krajowego do Spraw Karnych w W. z dnia 1 marca 2007 roku, sygnatura akt 427 Hv 1/07i, zmienionym wyrokiem Wyższego Sądu Krajowego w W. z dnia 18 września 2007 roku, sygnatura akt 22 Bs 196/07w będzie na terytorium Polski wykonywana w wymiarze 12 lat pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do modyfikacji kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, określonej w wyroku Sądu Krajowego do spraw karnych w G. z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt 8 Hv 122/10/w. Dotyczy ona trzech czynów: kwalifikowanego z art. 191§1 kodeksu karnego, gdzie zagrożenia ustawowe wynosi do 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, kwalifikowanego z art. 157§2 kodeksu karnego, gdzie zagrożenie ustawowe wynosi maksymalnie do 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, kwalifikowanego z art. 119§1 kodeksu wykroczeń, gdzie zagrożenie ustawowe obejmuje między innymi karę aresztu. W zaskarżonym postanowieniu wskazano, że Sąd Krajowy do spraw karnych w G. nie określał kar jednostkowych, jak miałyby to miejsce w przypadku prawa polskiego, tylko orzekł jedną karę za wszystkie czyny. Sąd polski przejmujący karę do wykonania nie ma, zdaniem Sądu Okręgowego, możliwości „rozbijania” takiej kary na kary jednostkowe, czy też łączenia kar, albowiem byłaby to ingerencja w jurysdykcję sądów obcych. Skoro jednak za każdy z wymienionych czynów dopuszcza prawo polskie zagrożenie w postaci pozbawienia wolności lub aresztu, a granice zagrożenia za połączone przestępstwa są wyższe niż 6 miesięcy, to przejęta kara powinna być wykonana w całości. Nadto, w zaskarżonym postanowieniu zaliczono skazanemu na poczet przejętej do wykonania kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności, w okresie tymczasowego aresztowania na terytorium Polski.

Postanowienie to zaskarżył obrońca skazanego zarzucając obrazę art. 611c § 1 k.p.k. W uzasadnieniu podniósł, że skazany uważa za niesprawiedliwe orzeczenie w przedmiocie kary, w szczególności w zakresie zastosowania art. 280 § 1 k.k. i orzeczenie, że będzie on odbywał karę w wysokości górnego ustawowego zagrożenia za ten typ przestępstwa.

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie łagodniejszych kar niż uczynił to Sąd I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy zakwalifikował według przepisów prawa polskiego przypisane skazanemu czyny oraz w sposób właściwy ukształtował przejętą do wykonania karę pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 19 kwietnia 1990 roku (Dz. U. z dnia 19 lutego 1991 roku) jeżeli nastąpi przejęcie wykonania orzeczenia, to sądy Państwa wykonania wyroku określą według swego prawa podlegającą wykonaniu karę pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające, biorąc pod uwagę w możliwie największym stopniu karę pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające orzeczone w Państwie wydania wyroku. Ustęp drugi tego artykułu stanowi natomiast, że na skutek przejęcia wykonania orzeczenia przez Państwo wykonania wyroku skazany nie może być w żadnym wypadku w sytuacji bardziej niekorzystnej od tej, w jakiej by się znajdował w razie dalszego wykonywania orzeczenia w Państwie wydania wyroku. Przywołać tu jeszcze należy art. 114 § 4 k.k., który stanowi, że jeżeli nastąpiło przejęcie obywatela polskiego, skazanego prawomocnie przez sąd obcego państwa, do wykonania wyroku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sąd określa według polskiego prawa kwalifikację prawną czynu oraz podlegającą wykonaniu karę lub inny środek przewidziany w tej ustawie; podstawę określenia kary lub środka podlegającego wykonaniu stanowi wyrok wydany przez sąd państwa obcego, kara grożąca za taki czyn w polskim prawie, okres rzeczywistego pozbawienia wolności za granicą oraz wykonana tam kara lub inny środek, z uwzględnieniem różnic na korzyść skazanego.

Skarżący nie kwestionował poprawności przyjętej w zaskarżonym postanowieniu kwalifikacji prawnej czynów, za które skazano L. R. w Austrii. W związku z tym zauważyć należy jedynie, mając przy tym na względzie kierunek wniesionego środka zaskarżenia, że w tym zakresie rozważyć można było jeszcze ewentualnie działanie skazanego nie jako współsprawcy do przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., ale jako pomocnika (art. 18 § 3 k.k.). Analiza wyroków sądów austriackich wskazuje jednak, że skazany działał w ramach ustalonego podziału ról, równoległe z drugim skazanym, nie ograniczał się do „pilnowania sytuacji”, ale też umacniał psychicznie drugiego skazanego w czasie zabierania pokrzywdzonemu mienia i bicia go. Jednocześnie, skoro sądy austriackie przypisały L. R. również odpowiedzialność za skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego, to uznały, że współuczestniczył on w zdarzeniu, które skutek ten spowodowało. Powyższe przesądza o tym, że skazanego uznać należy za współsprawcę, a nie jedynie za pomocnika.

Sąd Okręgowy prawidłowo zakwalifikował, na gruncie prawa polskiego, czyny przypisane skazanemu wyrokiem Sądu Krajowego do spraw karnych w G. z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt 8 Hv 122/10/w. Skarżący nie podniósł w tym zakresie żadnych zarzutów, w związku z czym wystarczy tu poprzestać na stwierdzeniu, że poprawność przyjętej kwalifikacji nie budzi wątpliwości, a Sąd Okręgowy uwzględnił istniejące w zakresie przedmiotowych czynów wątpliwości na korzyść skazanego.

W zaskarżonym postanowieniu prawidłowo też ukształtowano, w szczególności w zakresie przestępstwa zakwalifikowanego z art. 280 § 1 k.k. i art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., wymiar kary przejętej do wykonania. Trafnie Sąd I instancji podkreślił, że art. 15 ust. 1 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych nie pozwala na ingerowanie w wymiar orzeczonej kary, lecz jedynie na dostosowanie orzeczonych już kar do prawa polskiego, skoro wprost wskazano w nim, że sądy Państwa wykonania wyroku określą według swego prawa podlegającą wykonaniu karę pozbawienia wolności, biorąc pod uwagę **w możliwie największym stopniu** karę pozbawienia wolności orzeczoną w Państwie wydania wyroku. Sąd, w zaskarżonym postanowieniu, tak właśnie postąpił, uwzględnił zawarte w art. 114 § 4 k.k. przesłanki kształtowania kary podlegającej wykonaniu, o których była mowa wyżej. W szczególności zwrócił uwagę, że przy przyjętej kwalifikacji prawnej według prawa polskiego nie jest możliwe przejęcie do wykonania orzeczonej wobec skazanego kary 15 lat pozbawienia wolności, gdyż maksymalną karą za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., według prawa polskiego, jest 12 lat pozbawienia wolności. Obniżył zatem karę podlegającą wykonaniu w Polsce do tego rozmiaru. Dalsze jej obniżenie, czego domagał się skarżący, nie jest już możliwe, gdyż stanowiłoby naruszenie art. 15 ust. 1 przywołanej wyżej umowy, który nakazuje uwzględnienie orzeczonej w państwie wydania kary pozbawienia wolności w możliwie największym stopniu. W niniejszej sprawie oznacza to właśnie karę 12 lat pozbawienia wolności. Nie ma zatem racji obrońca wnosząc o dalsze jej obniżenie, tym bardziej że nie wskazał jakichkolwiek okoliczności, które miałyby za tym przemawiać.

Wymiar kary przejętej do wykonania z wyroku Sądu Krajowego do spraw karnych w G. z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt 8 Hv 122/10/w określono w sposób prawidłowy, zgodnie z zasadami, o których mowa wyżej, to jest biorąc pod uwagę w możliwie największym stopniu karę pozbawienia wolności orzeczoną w państwie wydania. Ponieważ jest ona niższa niż grożąca w prawie polskim za przestępstwa kwalifikowane z art. 191§1 k.k. oraz z art. 157§2 k.k. brak było jakichkolwiek podstaw do jej modyfikowania, w szczególności poprzez jej obniżanie. Trafnie przy tym Sąd I instancji zwrócił uwagę, że w państwie wydania orzeczono wobec skazanego karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za dwa powyższe przestępstwa oraz, czyn zakwalifikowany w polskim prawie jako wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., w związku z czym niedopuszczalne jest „rozwiązanie” tego orzeczenia i kształtowanie na nowo wymiaru kary za powyższe czyny zabronione, gdyż stanowiłoby to niedopuszczalną ingerencję w jurysdykcję sądów obcych.

Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo również zaliczył na poczet przejętych do wykonania kar okres rzeczywistego pozbawienia skazanego wolności, w tym odbytej za granicą kary i okresu tymczasowego aresztowania w Polsce.

Mając powyższe na uwadze zaskarżone postanowienie, jako prawidłowe, należało utrzymać w mocy.